

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marți, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român“, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru
fie-care publicare.

Voci maghiare.

„Celebrul“ proiect de lege, prin care are să se maghiarizeze instrucțiunea secundară, este pus la ordinea zilei.

Luni în 5 Martie n. se va începe în casa deputaților Ungari-i desbaterea asupra. Proiectul vine a patra oară înaintea legislațiunii; de trei ori a fost respins, pentru că vatămă legi anterioare, și cu deosebire pentru că a provocat resens în toate naționalitățile, respective în confesiunile acestora. Numai șovinismul visător și râvnitor de putere ține la el, și numai cei creduli, cari cred că ceea ce intenționează proiectătorii, se poate și realiza, se bucură vedându-l de nou pe masa legislației.

Încă nu era în perspectiva plenului dietei proiectul, și s'a dat o alarmă crâncenă — unde? În Germania pentru cine? pentru o mână de oameni, pentru populațiunea săsească de 200.000 de suflete; și pentru ce numai pentru populațiunea aceasta? pentru că ea s'a grăbit și a dat țipetul, prin care a anunțat pericolul.

Țipetul și alarma au scos, cu deosebire pe presa, care trăiește din grăunțele fondului de dispozițiune și care dorește să trăiască din grăunțele fondului de dispozițiune, din toate cătărămile. „Nemzet“, ceva mai elegic, nu crede că Bismarck se va uita în gura celor ce țipă și alarmează; dar pentru ca să se pună odată capăt agitațiunilor și Germania să nu se ducă în ispită de a părăsi alianța cu Austro-Ungaria, e de părere că trebuie votat proiectul. În același sens, numai mai turbulent, scrie și „Budapesti-Hirlap.“ „Pesti Hirlap“ e furios în toată forma. Acesta dice, că sasii spun adevărul când dic că maghiarii vreau săi asimileze, și ține Germaniei și și lui Bismarck o prelegere, încât după articol și s'ar părea că toată existența Germaniei atârnă dela grația și bunăvoința maghiară. Cine a împedecă la 1870 alianța Austro-Ungariei cu Franția? Maghiarii. Cine împedecă panslavismul? Maghiarii! Ferice de Germania și de Europa!!

Pe diarele citate le întrece aspirantul la grăunțe, „Pesti Napló“. El are și meritul că poartă grige și de noi, cari sîntem buni, cari nu țipăm și pentru cari nu se alarmează nimenea, în măsura, în care se alarmează Germania pentru sasi.

Nu'l introducem mai de aproape articolul lui „P. Naplo“ de Sâmbătă, ci 'l punem înaintea cetitorilor, să măsore ei, întru cât este, și întru cât nu autorul matur de institutul alienațiilor.

„Nu este țeară în Europa, dice „P. N.“ unde toate ar fi permise în chipul, cum sînt la noi. Guvernului i este permisă arbitraritatea, civelui nesupunerea față cu legile; aceasta o poate face ori și cine cu istețime, și nu i se întâmplă nimica. Neloialitatea e permisă și sasului, e permisă și românului, îndată ce în numele libertății se înrolează ca agitator național și și tradează patria sa împăratului german, s'au regelui român. Dacă scoalele populare sînt lăsate confesiunilor, aceasta o numesc libertatea învățămîntului, și apoi învățătorii panslavi lutherani și dascalii (a görög keleti daskálok) greco-orientali înstruează pe copii în invidia față cu rassa maghiară, încât comitatele se ved silite a propune, ca statul să și reserve dreptul de întărirea învățătorilor populari, ca și în Prusia, unde statul față cu preoții catolici pretinde și capătă dela papa asemenea drepturi. Prin scoalele populare se agitează poporul de pe sate contra statului unguresc și contra domnilor de ungur, și în mânia legii espresse, unde nu voiesc, nu se propune limba maghiară, sau dacă da, ea se propune așa de rău, încât n'avem nici un folos din ea, ceea ce o recunoasce și raportul ministrului de culte și instrucțiune publică.

„Numesc libertatea limbei, dacă în scoalele medii se propune sêrbesce, românesce ori nemțesce, ca și când am fi în Serbia, România și Germania, și cei ce es din aceste gimnasii ori scoale reale nici nu se consideră de unguri, nici unul chiar. Cu toate că ei s'au născut aici, cresc aici și au dreptul la toate acțiunile politice și la oficiile de stat. Ba ce e mai mult, aprehendează chiar și pentru că de aci încolo limba maghiară are să fie obligatoare în gimnasii, a căror adevărată chemare este formarea de agitatori panslaviști, daco-romaniști ori pangermaniști pentru agitarea popoarelor din Transilvania și dela Dunărea de jos, formarea de preoți, învățători, advocați, notari, cărora agitarea se le fie pânea de toate zilele.

„Și s'a făcut mare svon prin Berlin, injură diarele române și slave, Europa întreagă, ceriul și iadul sînt chemate întru ajutoriu contra tirăniei unguresci. Și într'adevăr nicăiri pe lume, dar nicăiri — afară de Elveția — nu există o asemenea libertate de învățămînt și de limbă ca în Ungaria, a fost este, și în sensul nouelor legi va fi și de aci încolo. În adevăr aceasta este libertatea abuzurilor și inarticularea lor în lege.

„Ar permite oare România, ca în Moldova să se înființeze gimnasiu unguresc? Sau s'ar învoi Serbia ca în valea Timocului să se facă gimnasiu româ-

nesc? sau cel puțin să se înființeze în Belgrad scoale medii croate ori gimnasiu greco-unit (egyesült görög felekezeti gimnaziium) confesional cu cărți de scoală, tipărite cu litere latine? Ce craval a fost în Viena pentru un singur institut privat cu limba bohemă? Polonii nu suferă în Galiția limba rutenă, rușii nu suferă în Polonia limba polonă, ba ce e mai mult limba și literatura polonă în Varșovia se propune rusesce. Așa fac slavii. Ce demonstrațiuni violente au arangiat croații contra învățării limbei unguresci? Să mai vorbim oare de germanizarea nemților în Posen, Slezvig? Nici nu permit ca băiat de neamț să umble la scoale în țeri străine și nu recunosc documentele dela scoalele medii câștigate în străinătate. Din toate acestea urmează că noi sîntem cei neciopliți (bárgyuk) numai noi singuri.

„Și apoi libertatea noastră, principiul nostru de libertate nu e recunoscut nicăiri. Nici în străinătate, nici aici acasă. Și mai puțin e recunoscut de cătră aceia, cărora le facem concesii.

„Pentru că aceștia sînt neamicii nostri. Da, neamicii neimpăcați, ca și ura de rassă. Cine e patriot bun, acela vrea să fie ungur, și susține scoală maghiară, ca cei din „Sepus“, copilul și-l trimite în gimnasiu unguresc, ca șvabul din „Torontal“, care și trimite copilul la scoală la Kecskemét. Cine și trimite copii la gimnasiul sêrbesc din Neoplanta, sau în Beiuș, Năsăud, Blaj, Sibiu, Brașov, Mediaș, acela este vrăjmas de moarte al ungurului, și din copilul său vrea să crească inamic patriei. Și așa se și întemplă: din aceste scoale medii es din an în an mulțime de rabiști, mai multe sute de oameni tineri a căror scop de viață și ambiție este: a surpa patria. Aceasta nu s'ar suferi nicăiri pe lume, numai la noi se suferă, deși amarele fructe ale acestei creșteri le simțim de 15 ani încoace. Nu îndrăsnim să facem nimica contra lor, ori nu voim să facem? Puțin ne pasă, nu ne batem capul cu ele. Indolența e cauza perirei noastre, căci noi ne creștem aici acasă agitatorii naționali.

„Și aceasta tot așa rămâne și după noul proiect de lege pentru scoalele medii. Căci ungurul nici din pătaniile sale nu devine mai cu minte. Vom avé gimnasii săsesci, românesci, sêrbesci; unde junilor cetățeni le va fi rușinea a vorbi unguresce și unde ei vor fi instruați cum trebuie să creadă poporul despre originea maghiarilor, usurpatoarea lor domnire și despre funesta lor perire, care sub lo-

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus de E. B.)

(Urmare 17).

Margareta înroși adresându-se cătră Rusoaică, ea dîse:

— Dragă Olgă, te rog spune Dta însuși baronului, că eu nu-l pot suferi. Mi-ai face un serviciu mare... și eată drept dovadă brășletul acesta care îți place așa de mult!.. fă-mi baronul inamic și eu mă deobleg a-ți cinsti brășletul.

— O! da! ce va dice mătușa Dtale?

— Eu am să dic, că l'am perdut și Dta nu-l vei purta aici, eată tot. Stăi, stăi, baronul vine cătră noi! el de sigur vrea să mă invite. Menuețul începe. Mătușa-mea este dincolo aduncită în vre'o conversație politică cu ambasadorul rusesc. Apropie-te cât poți de mine, ca să te invite pe Dta.

În adevăr baronul veni cu o grație sepulcrală de a și reînvi invitația. Margareta tremură toată, când el îi întinse mâna dîcînd:

— Contesa Elveda mi-a spus, că acuma te ai hotărit a juca, și tocmai am dat ordinul a reînchepe menuetul în onoarea Dtale.

Margareta se ridică, făcî un pas și lăsându-se earăși pe scaun, ea dîse cu ton rezolut:

— Din toată inima ași asculta pe mătușa-mea dară veți bine, domnule baron că nu pot, și eu nu cred că Dta ai avé intenția a mă supune unei torturi.

Baronul făcî o mișcare, de surprindere. El era bărbat inteligent, foarte bine crescut însă ne încreșt pînă la esces. Contesa nu-l înșelase tocmai așa, ca să nu fie, în stare a vedé clar la privilegiul cel mai mic, și aversiunea Margaretei era așa de manifestă, încât nu mai era nici o îndoială. Surisul său luă o espresie de dispreț profund și el răspunse cu o ironie grațioasă.

Dta ești cu mult prea bună cu mine, domnișoară și te rog a crede că aceasta mă atinge adunc!

Și adresându-se îndată cătră Olga, el o invită și o duse de mână, precând Margareta vîri în mîna cealaltă a ambițioasei fete brășletul cel scump.

— Domnule Goeffle, dîse ea repede și cu voce tremurîndă cătră Cristiano, Dta mi-ai adus noroc, am scăpat.

— Și totuși ești palidă, îi dîse Cristiano, tremuri toată!

— Ce gîndești! mi-a fost frică, și acuma, cugătînd la mânia mătușei mele îmi e și mai frică!

Însă nu-mi pasă, bine că am scăpat de baron! El își va resbuna, m'a face doară să mor; dară n'am să-i fiu nevastă, n'am să port numele său, n'am să ating mîna sa plină de sânge!

— Taci, pentru Dumneșeu, taci! dîse domnișoara Potin tot așa palidă și înspăimîntată ca și Margareta, te ar putea auđi cineva! Ai fost voinică te felicitez, dară de natură fiind fricoasă te ai agitat, de mă tem că te bolnăvești.

Doamne sfinte! nu leșina scumpa mea! Miroasă la flacon!

— Nu te teme, dragă amică, răspunse Margareta, eată mă restaurată. Observat-a cine va din impregiurul nostru ceva? Eu nu cutez să ridic privirea.

— Nu har Domnului riturnela cu sgomotul cel mare a orchestrei a acoperit vorbele noastre și toate domnișoarele s'au sculat la joc.

Eată-ne singure în unghiul acesta. Nu rămâne aici. Să nu vie mătușa Dtale, să-ți facă o scenă în dispoția aceasta. Să mergem afară în apartamentul Dtale. Dă mi brațul.

— Nu o să te mai ved? dîse Cristiano cu o emoție neînvingibilă.

— Ba da, răspunse Margareta; eu am să vorbesc cu Dta, într'o oră, ne vei afla...

— Unde? Spune!

— Nu știu... Ei bine, la bufet!

Păuă ce Margareta se înlepărtă, Cristiano

virile naționalităților resculate se va întâmpla cât mai de curând.

„N'ar trebui înarticolat în lege, pentru că pot exista scoale medii confesionale susținute de „Schulverein“, reuniune slavă, fonduri sârbe ori române, numai cât ele se înstitue caedre pentru limba ungurească și se țină de planul oficial de studii, ci ar trebui spus expres: **că după de ce ani toate scoalele medii din Ungaria să aibă exclusiv limbă de propunere limba maghiară.** Numai astfel ajungem la scop. Și până atunci profesorii, cari știu ungurește să propună în limba maghiară și pruncii să se deprindă în limba statului. De ce ne sunt bune alte scoale medii? Trebuie să maghiarisăm inteligența, să o facem părtașă la creșterea patriotică, prin instrucțiune și așa nu putem influența asupra mulțimei, căci copilul de țeran afară de școală în veci va auzi și va vorbi limba satului.

„Să ne asigurăm așa dară inteligența pe partea noastră, căci acum avem ocaziune, și să nu dăm din nou privilegiul partidelor naționale, cu cari ori ce pact este zadarnic.

„Articolul, care va asigura susținerea gimnasiilor naționale, poate ajunge în posesiunea Transilvaniei?! (A czikk, mely biztosítja a nemzetiségi gimnasiunok fenmaradását, Erdély birtokába kerülhet.)

„Mai înnoată încă o negură cosmopolitică asemenea acesteia în proiectul de lege. Sădă ministrului libertatea de a recunoaște diploma de calificare a profesorilor, câștigată în străinătate, dacă candidatul respectiv cunoaște limba maghiară. *Dispoziția aceasta trebuie ștersă.* Pentru ce această latitudine?

„Ea e pasport pentru panslaviști, dacoromaniști și cumetrii de sasi, ca ei se-și facă studiile în Austria, ori în străinătate și se vină a casă preparați, ca se strice tinerimea maghiară. Ministrul nu este a toate știutoriu, îl poți înșela foarte ușor, mai ales dacă e și om bun (?) și cine poate ispiți rărunchii afară de Dumnezeu? E neapărat de lipsă ca profesorii maghiari să se califice aici acasă, și nicăiri în alt loc; de aceea avem două universități și celelalte scoale superioare. După absolvare pot merge se mai vadă și ei ceva prin lume.

„Această restricțiune e trebuincioasă tocmai pentru sasi, cari acum umblă prin Lipsia, Halle, și Iena, și acolo învață a cânta, „*soweit die deutsche Zunge klingt*“ preste tot locul e „*deutsches Vaterland*“ și pentru ei în străinătate numai există Ungaria.

„În adevăr ar fi vremea să nu mai trăim în fantasi și se nu sacrificăm principiilor teoretice recentele vieții, drepturile statului, viitorul națiunii.“

După aceasta se punem înaintea cetitorilor un articol mai rațional din „Egyetértés.“ Eată'l:

„Legea pentru instrucțiune

„Proiectul de lege privitoriu la instrucțiunea în scoalele medii se prezintă acum în a treia modificare înaintea legislativei.

Acest proiect totdeauna a colindat pe la forurile preparative. A colindat pe la buroaurile ministeriale, la oficiul presidiului parlamentar, la comisiuni, ear la oficiul presidiului parlamentar și totdeauna s'a reîntors încetișor la ministru, căci el n'a

esei din salon prin altă ușe și se orientă întru cât se putea asupra locului de rendez-vous, ca să nu se întârzie la momentul venit cu căutarea în zadar a bufetului. Altcum, chestia de bufet deșteptase în gândul său un simțiment, care pe lângă interesul aventurii sale, îl tortura dela intrarea sa la bal.

— De cumva nu va fi nimenea la bufet, își dișe el, am să fac o breșă groznică în mâncările baronului.

Până ce el își îndreptă pașii săi către sanctuarul acesta, noi să vedem ce se întâmplă în salon.

IV.

De bună seamă, baronul nu iubea jocul, și corpulența sa nici nu se potrivea cu astfel de sărituri; totuși erau pe timpul acela, jocuri nobile, la cari luau din bună cuviință, persoanele cele mai serioase parte.

Baronul, fiind văduv de multă vreme, nu dase festivități, până ce trăia fiitorul său moștenitor; vădându-și însă numele său destinat a perii cu el, și avuțiile sale amenințate a trece la altă ramură a familiei, pe care o ura, el se hotărise a se însura cât de îngrabă a doua oară, și a-și alege nu o soață amabilă, căci de aceasta nu simțea nici o lipsă morală, ci o fată tineră și sănătoasă capabilă ai dăruii copii. Așa dar el a pus castelul său pe picior de lueș și a convocat secul frumos din provincia sa cu singurul scop de a pune coroana baronială pe capul cel mai încântător, care se va prezenta de bună voie să o primească.

(Va urma.)

fost acceptabil. Căci el lovesce în drepturi cardinale, lovesce în spiritul legilor positive, și nime n'are lipsă de el afară de omnipotența ministerială. Până când ne vor mai pune paciența la probă? E compatibil oare cu demnitatea unui ministru cu conștiință a prezenta de atâtea ori un proiect de lege, pe care se vede necesitat a-l retrage, ca, deși cu unele modificări, însă tot în același spirit, să-l prezenteze parlamentului din nou.

„Aceasta este lucru de gust. Arată însă tristă dispoziție morală. După atâtea fiasco rămâne tot în unul și același loc, ca și când lar fi cuprins spasmele. Este însă caracteristica sistemului Tisza să-l articuleze în lege, fie el ori cât de rău. Așa s'a diș și când cu banca, se fie numai banca înarticolată. Așa ne au recomandat tratatul dela Berlin. Și s'a făcut lege din el, nu l' respectează însă nime, nici chiar acele state, cari ei datoresc existența lor. Stă ea acolo în cartea legilor însă nime nu-i procură însemnătate. Acum vreau cu ori ce preț se facă lege din proiectul pentru scoalele medii, și ca sele fie aceasta cu puțință, au voit se alunece și pe terenul surprinderilor. S'au apărat cu urgența acestei legi. Cine vrea, creadă. Dacă în trei ani de zile, decând se fabrică la ea, au putut aștepta, și dacă înainte de fabricarea acestui proiect am putut fi și fără de el, pentru ce n'am putut fi și acum.

„Nici Austria absolutistică n'a îndrăsnit a vătămă autonomia bisericească, și nu mult după ce o a făcut, i-a costat viața. Căci s'au început demonstrațiunile pentru autonomia protestanților, și acestea, — deși pre scurt timp, au produs constituțiunea. S'au crede doară actualul ministru de culte, că rezultatul atâr încercări va fi căderea lui sau doară și a regimului Tisza? Dacă da, atunci el lucră foarte înțelepțesce. Ce lipsă avem noi de legea această?

„Introducă și la catolici autonomia. Dacă însă nu pot ori nu voesc să o introducă, nu-și bage mâna în drepturile protestanților. Protestanții și-au legile lor. Au pacturi sigilate cu sângele națiunii: pacea din Viena, din Lincz, legile din 1790—91. Proiectul actual lovesce în aceste legi cardinale, e contrariu spiritului lor.

„Este oare în interesul statului maghiar ca acest proiect să devină lege? O cer aceasta interesele naționale? Biserica catolică este biserică națională maghiară. Introducă se și la ei autonomia, și încât s'ar recere unele modificări, acelea le va face guvernul propriu bisericesc. Biserica orientală, sau mai bine diș, partea sârbă a acestei biserici are autonomie. Să se manipuleze această autonomie după cuviință, și atunci nu există periclu pentru stat. Asemenea este maghiară și biserica reformată. Și aceste biserici în veci nu vor lucra contra statului unguresc, și dacă da, atunci o ar face numai de dragul lui Tisza Kálmán, care gravitează spre Viena și Bosnia. Lutheranii? Aici stă ascuns panslavismul. Dar pentru că au ei autonomie atât de largă, trebuie oare se ne temem că se pot produce la ei tendențe contrare statului? N'a fost oare corporațiune autonomă aceea, care a predat statului scoalele închise de guvern pentru principii contrare statului? N'au adus în anul trecut corporațiunea autonomă pentru înfrânarea panslavismului concluse patriotice, cari dacă se vor susține, sunt în stare se paralizese mesteșugurile panslavistice? Și acest pas rezolut a produs mișcarea patriotică din părțile nordice. Ce vrea această lege? se agiteze spiritele, se spargă una dintre bastilele libertății maghiare: legea cardinală de guvernare proprie a bisericii protestante.

Sau doară voiesc ca pactul făcut de Bocskay, Rákoczy György în fruntea armatei națiunii invingătoare să-l strice acum Trefort Agoston cu autoriu mașinării din majoritatea parlamentară? Acest lucru erostratic nu-l presupunem dela această majoritate

„Nu voim se o presupunem, deși s'au pus pe cortezit, dișcând că spre a împedeca noava agitațiune germână, trebuie se primim proiectul, după cum s'a prezentat. Noi perhorrescăm, și vom fi totdeauna contra germanisării și contra unctionilor săsesci, încât acelea ar exista. Acestea însă trebuie răsbunate altfel. Nu prin vătămarea drepturilor seculare ale bisericii protestante. Nu prin răpirea libertății acesteia. Nu prin dărâmarea ultimelor fițini ale constituției unguresci. Legile protestantismului maghiar sunt legi cardinale ale constituției unguresci.“

Revista politică.

Sibiu, în 14 Februarie.

În zilele aceste era gata se pedem pe ministrul cel mai scump al statului unguresc, pe dnul ministru de finance Szapáry. Era un ș. din legea pentru impositul vânatului, care amenința un portfoiu ministerial cu vacanță. S'au găsit însă 29 de voturi în casa deputaților, cari făcând majoritate au

mântuit patria de necas. Dacă s'ar sci, cine sunt cei 29, ar merita să se numească de aci în colo *patres patriae*.

Cestiunea Dunărei este încă la ordinea zilei, deși se arată rar pe orizontul politic de un timp încoace. După „Tems“ conferența din Londra dela 21 Februarie n'a admis pe Serbia în conferența dunăreană. Numai Germania și Austro Ungaria a fost pentru admitere; Rusia însă în contră, fiind-că dișea ea că atunci și Bulgaria trebuie admisă. Din altă telegramă dela Londra din 24 Febr. n. se vede, că conferența s'a fost întrunit în ziua aceea, însă despre activitatea s'a nu se anunță nimica pozitiv, și din cât se anunță, se vede, că n'a venit la nici un rezultat. Ședința cea mai de aproape va fi probabil Joi.

În camera României s'a făcut în 7 Februarie următoarea propunere, care a și fost trimesă de urgență în cercetarea secțiunilor:

„Dlor deputați!

Am făcut și facem sacrificiuri însemnate pentru transportul pe uscat.

Nu am făcut absolut nimic pentru transport pe apă.

Și cu toate acestea dezvoltarea celui dintău stă în raport direct cu dezvoltarea celui al doilea.

Mai toate orașele noastre sunt legate cu rățeaua ferată, care conduce la Dunăre și preste curând, când căile ferate cele mici vor fi gata, transporturile pe uscat vor lua o dezvoltare imensă.

Dar toate aceste silințe devin aproape sterile prin lipsa unei marine comerciale naționale.

Starea aceasta de lucruri autorizează pe un mare stat vecin, cu care avem interes să trăim în cea mai perfectă armonie, să invoace prerogative și drepturi estra-ordinare în viitoarea instituțiune, care va fi poate chemată să garanteze libertatea navigațiunii pe Dunăre între Brăila și Porțile de fer.

Pentru a da, prin urmare, o dezvoltare puternică transportului pe apă și a reduce la minimum posibil tarifele actuale:

Pentru a pune pe producători români în pozițiune de a comunica direct și prin propriile noastre mijloace cu principalele porturi ale Europei;

Pentru a provoca într'un viitor apropiat crearea plutirei pe mare și pe toate apele din interiorul țerei, care se varsă în Dunăre;

Pentru a face, în fine, ca România să dobândească pe Dunăre o importanță aproape egală cu ceea a altor state;

Propun:

Ca guvernul Maiestății Sale să fie invitat a prezenta Camerilor, în cel mai scurt termin, un proiect de lege, prin care se fie autorisat a garanta unei societăți române un minimum de venit pentru un număr determinat de ani, cu scop de a realiza un capital îndestulător, cu care să se creeze o mărini comercială națională destinată a face transporturi pe Dunăre.

Statul va pute participa la formarea acestui capital și va fi perpetuu reprezentat în consiliul superior al societății.

Dimancea, I. Ponaru-Bordea, C. Boerescu N. Moscu, D. Mărgăritescu, M. Kogălnicean, B. Iepurescu, V. Maniu, G. Fărcașan I. Vilacrose, Dr. Măldărescu.

Dela Londra se telegrafează, că prin denumirea lui Challemeil-Lacour, ministru de esterne în Franța, politica esternă a Franciei se va scimba în privința cestiunilor pendente. Ministrul acesta nu e nici decum de acord cu proiectul, care în conferență s'a adus și s'a acceptat (?) ca proiect special francez.

„Pericolul invasiunii rusesci.“

Sub titlul acesta a apărut nu demult o broșură în Budapesta, scrisă de un patriot maghiar îngrijat de soarta patriei. Autorul crede, că resboiul între Austro Ungaria și Rusia e inevitabil. Mult, dacă se va mai pute pe cât-va timp amâna, de oprit nu-l va mai pute oprii nici suspinul, nici frica și chiar nici dorul de pace.

După autor, Rusia se vede îndemnată la acest resboiu singur numai de convingerea, că monarchia austro ungară e slăbită și nici decât de rivalitatea cu monarchia noastră pe peninsula balcanică. Alesandru III cu guvernul său a decis resboiul contra noastră în momentul morții împăratului Alesandru II. În consiliul secret al guvernului ținut la finea lunei Aprilie 1881, fără ca se aibă cei din Viena nici până aji vre-o scire despre cele petrecute acolo, s'a pronunțat sărbătorește și s'a luat protocol, că condițiunea fundamentală a politicii regimului Țarului după autăia împărțire a Turciei e resboiul contra Austro Ungariei. Rusia nu poate concede, ca Viena să ocupe o pozițiune statornică,

firmă, în peninsula balcanică și se estindă cu căi ferate dealungul eredității Țarilor.

Punctul de mănecare al autorului e, că starea politică și militară a monarhiei noastre s'a slăbit într'un mod deosebit, de când cu resboaiile ultime uso-tucesci, și că catastrofa a devenit inevitabilă prin ocupațiunea Bosniei și a Erțegovinei. Pe cât timp n'am avut fericirea a saluta pe Andrassy ca ministru de externe, toată linia militară nemărginit de lungă a monarhiei noastre, care se estinde dela Bucovina până la Cattaro, a fost, dice autorul, scutită de inamic și nimenea nu o putea amenința; n'aveam lipsă se o apărăm, o supraveghia Poarta. Andrassy a scris în Berlin independența militară a României, a Serbiei și a Muntenegrului, ceea ce ne va amenința pe viitoriu pe toate punctele dela Bucovina până la Cattaro. Acum sîntem noi supraveghiați din toate părțile. Austro Ungaria locuesce dela congresul din Berlin încoace într'o temniță, din care nu ni se arată nici un fel de eșire; noi trebuie să ne spargem una. . . . Autorități militare s'au exprimat în fața mea, susține autorul, că poziția strategică a monarhiei noastre s'a slăbit prin tratatul dela Berlin și în urma ocupațiunei, mai tare, ca în cazul, când am fi pierdut o luptă mare. Nimicirea Turciei n'a adus monarhiei nici barem prestigii economice. În zadar închee guvernul austro-unguesc tratate economice cu Serbia sau cu Bulgaria, căci copilandrii slavi vor face din ele la cea dintâiu mișcare în Orient fidibusuri pentru generali rusesci. Cercul militar și politic din giurul nostru e tot odată un cordon economic contra noastră, pe care îl putem sparge numai prin un resboiu mare victorios.

Autorul face în deosebi pe contele Andrassy, pe a cărui ușurință și ignoranță diplomatică o condamnă, responsabil pentru pericolul, ce ne amenință. Coroana politice greșite, „moscovite“ a lui Andrassy e ocupațiunea Bosniei și a Erțegovinei. Andrassy s'a nizuțit orbiș spre ocupațiunea aceasta ascultând de influințele curții. Chiar și la congresul din Berlin, l'a sfătuit Bismarck a nu face așa ceva, căci ocupațiunea ar fi întârziată. Bismarck a declarat înaintea unui bărbat de stat superior maghiar, că la congresul din Berlin ar fi desmântat pe Andrassy în privința ocupațiunei. Aceasta e natural. Bismarck avea în vedere alianța Germaniei cu monarhia noastră și nu era în interesul cancelarului german a ruina prin Bosnia pe soțul său. Andrassy, dice autorul, a fost surprins de sfătuirea lui Bismarck și n'a făcut nici mai târziu nici un secret din înstrăinarea sa. Andrassy, a cărui portfoiu ministerial era legat de ocupațiune, a declarat lui Bismarck, că plenipotențiații austriaci vor eși din congres și Austro Ungaria își va purta ea însăși grige de interesele sale, dacă nu vor primi puterile propunerea referitoare la ocupațiune. Bismarck pricepă pe Andrassy, și nevoind, ca monarhiei noastre să se pregătească calea spre o alianță franceză, duse fără multă motivare: Eh bien! ocupați și fiți fericiți. Bismarck comunică cauza cu plenipotențiații englezi, cari după cum recunoaște însuși, s'au arătat aplecați a prezenta propunerea austro-ungară. Spre a pute căștiga pe Rusia pentru propunere. Austro Ungaria i-a incuviințat recăștigarea Basarabiei române, făcându-și astfel pe România inamică de moarte. Autorul arată în detail, că Austro Ungaria și-a făcut prin ocupațiunea Bosniei și a Erțegovinei pe toate puterile europene inimice, afară de pe Germania. Așa pe Italia, care nu va suferi, că țările dela litoralul resăritean a le mări adriatice se rămână în posesiune austriacă, pe Anglia care după căderea lui Beaconsfield, cauzată de ministrul Gladstone ajuns la putere, striga monarhiei *Hands off* (jos cu mâinile!), căci nu voia a perde comerțul britanic din peninsula balcanică în favorul Austro-Ungariei, apoi pe Turcia, Serbia și Muntenegru, care din urmă se nizuiesc ele înșile după ocupațiunea efeptuită, și pe România, care și face pendentă perderea Basarabiei de politica de ocupațiune a Bosniei. Trecem preste descrierea lucrurilor acestor-a și ne aruncăm privirea asupra căderei lui Andrassy.

Autorul arată, cum a pregătit Andrassy îndeplinirea mandatului de ocupațiune. Poarta i-a promis cooperarea la ocupațiune înainte de a intra trupele noastre cu condițiune, dacă se vor recunoaște drepturile de suveranitate ale Sultanului asupra Bosniei și a Erțegovinei. Andrassy a respins ofertul acesta, atară de aceea n'a știut a se împrețeni cu poporațiunea serbo-ortodocsă din Bosnia, urmarea a fost, că cele 3 divisiuni n'au fost de ajuns la ocupațiunea celor două țări, arătându-se necesitatea unei mobilisări de 273,000 soldați. Forțele rezistenței, de care s'a împedecat ocupațiunea, au produs în Viena un atare efect, încât Andrassy s'a vădut necesitat la anul 1879, când era să se purceadă la ocuparea sangiacului Novi Bazar și Poarta declarase, că va

face posibilă rezistența, dacă nu se vor recunoaște drepturile de suveranitate ale Sultanului asupra Bosniei și Erțegovinei, a subscrie ulteriormente convențiunea cu Turcia, și a recunoaște suveranitatea acesteia asupra țărilor ocupate. Sacrificiile de oameni și de bani neproporționate, mobilisarea a 273,000 contra 20,000 insurgenți, scăderile grele, ce le-a suferit autoritatea militară a monarhiei, au făcut inevitabilă repășirea contelui Andrassy.

Prin ocupațiunea Bosniei și a Erțegovinei a devenit înfrângerea monarhiei în resboiul eventual cu Rusia mai verosimilă. Înainte de prima împărțire a Turciei linia noastră militară de apărare în sud-est a fost numai de 70 kilometri în lungime (dela Crivoscia până la Spizza). După ocupațiune trebuie să apărăm fără a socoti sangiacul Novi-Bazar spre Serbia și Montenegro o linie nouă mărginașe de 270 kilometri în lungime. În urma împărțirii Turciei s'a creat pentru noi dealungul graniței ungare o nouă linie militară de apărare foarte mare în lungime de 1100 kilometri așa, încât după împărțirea Turciei am avé de a apăra chiar la cas, când nu s'ar fi efeptuit ocupațiunea încă tot 1170 kilometri, cu ocupațiunea Bosniei însă 1440 kilometri. Până acum s'a nizuțit fie care ministru de externe înțelept, a concentra puterile la aceea linie, unde e pericolul mai mare; oamenii guvernului nostru au făcut, în opozițiune cu acest principiu, aceea, ce doria Rusia resfirând puterea Austro-Ungariei și așa împărțită și pregătind astfel catastrofa monarhiei. Nu s'a născut un atare geniu cesaric sau napoleonid, care să fie în stare a apăra din Bosnia Carpații sau Dunărea contra Rusiei sau a restaura earăși Polonia. E o politică mai lesne de înțeles și mai realizabilă: a te viri în unghiul bosniac, spre a perde de acolo Carpații și Dunărea.

Alianța cu Germania nu oferă, după autorul broșurei monarhiei noastre nici un fel de garanție în privința catastrofei monarhiei noastre într'un resboiu cu Rusia. Cu Germania trebuia să încheem alianță, fie în ori ce formă.

Dacă am fi încheeat alianța la anul 1867 sau dacă ne-am fi știut folosi pentru misiunea noastră politică de pretinția germană, creată la an. 1871, atunci ar fi reușit altcum tratatul de alianță din 1879 și noi am pute încopcia de ajutorul Germaniei alte speranțe. De un pericol, pe cum l'a avut Turcia (căci Austria nu o vor împărți) ne va pute feri alianța monarhiei noastre încheeată în toamna 1879; față cu panslavismul e tare problematic prețul ei pozitiv. Bismarck a încheeat cu noi în Viena o alianță de apărare numai condiționată, în puterea căreia ambele puteri au să meargă mână în mână în toate cestiunile europene și nu se pot alia cu alte puteri fără incuviințare reciprocă. Dacă una din ele ar fi atacată din partea unei puteri mari, cealaltă e îndatorată a îngriji, să se localizeze resboiul după puțință și a priveghia, încât soțul beligerant să fie sigur de neamestecul celorlalte puteri mari. Acesta e tratatul din Septevre. Nu ne lasă nici să murim nici să trăim. Prin tractatul acesta și-a căștigat Germania pentru cazul unui resboiu cu Francia, garanția, că monarhia noastră se va opune Rusiei, dacă ar dorî să meargă în ajutorul Franciei cu armele în mână. Germania ne apăra de altă parte, avénd resboiu cu Rusia, într'atată, că nici Francia, nici Italia nu vor oferi Rusiei ajutor militar, fără a se bate cu Germania. Dar precum Austro-Ungaria nu ridică armele, dacă s'ar alia în cazul unui resboiu germano-francez cu Francia, Danemarca, Olanda sau Belgiul, tot asemenea nu e îndatorată Germania a și scoate sabia pentru noi, la cas când resboiul rus ar veni asupra noastră deodată cu atacul României, Serbiei, Bulgariei sau al Muntenegrului. E natural că alianța nu poate oferi părților contractante garanții mai mari, căci francezii doiși de resbunare leagă mâinile Germaniei... pe noi ne incatenează Rușii... Austro-Ungaria trebuie să ia asupra și lupta cu panslavismul într'un resboiu mare orientat... în speranță că Germania ne va salva sârmanul cap, după ce va fi bătut pe francezi.

(Va urma.)

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Sînt puțini la număr bărbații, cari escelând prin fapte înalte, binefăcătoare, se aibă satisfacțiunea ași vedé stăruința remunerată de contimpurani. Contimpurarii preocupați li se împotrivesc parte mare și numai cei mai de aproape le știu apreția stăruința. Unii se disgustă, vedénd nemulțămirea publicului, ce-o manifestează acesta față cu faptele lor, devin misantropi și cu timpul de tot indiferenți. Alții earăși ignorează cu totul ținuta, ce o iau contimpurarii față cu ei, și urmăresc fără temeri țința

ce și o au pus. Aceștia din urmă sînt convingși de îndreptățirea nizuinței lor, cunosc, că publicul sau din răutate sau apoi din nepricepere le desaproabă faptele, și prefer a nu ține cont de opiniunea contimpuranilor.

Asemenea bărbați și au ales partea cea mai bună;

Ei resignează la remunerațiunea nemijlocită și fac prin aceasta două lucruri bune: sînt binefăcători timpului lor și virtuși tot odată, căci resignațiunea la o remunerațiune meritată e virtute.

Binefacerile și virtuțile nu pot rămâne în veci nerecunoscute.

Aceasta o știu cei binefăcători și nu se disgustă, chiar dacă și nu ajung ași vedé cu ochii remunerațiunea meritată.

Trece timpul și cu el dispar cu încetul și pre-ocupațiunile. Faptele odinioară nebăgate de ajuns în seamă se presintă acum după moartea făptuitorilor înaintea nepreocupatului for al istoriei, care prin penelul său critic le scie înfățișa după merit.

Istoria e, carea scie avisa fie-căruia locul cuvenit. Oamenilor binefăcători și virtuși, a căror fapte n'a ajuns a fi remunerate încă fiind în viață autorul le oferă locul cel mai însemnat și onorific.

Mai fie-care națiune își are bărbații săi renumiți, a căror fapte n'au întimpinat, încă fiind în viață făptuitorii, mulțămirea cuvenită. Astfel urmează, că istoria fie-cărei națiuni dispune de persoane, căror-a a trebuit să le ofere locul cel mai însemnat, cel mai onorific.

Între primele persoane istorice române se numără fără îndoială și Marele Archiereu Andreiu Șaguna, pentru că viața și faptele acestui bărbat a meritat cu drept cuvânt locul cel mai însemnat și onorific în istoria noastră națională.

Și Șaguna e unul dintre acei bărbați, cari nu se prea bucură după merit de recunoștința contimpuranilor lor. Istoria superioară preocupațiunilor, observând, că faptele cele mari din viața lui pot servi de model fie-cărui român, s'a vădut îndemnată a le înregistra, ca să le poată avé astfel fie-carele necurmat înaintea ochilor spre fericirea lui, a națiunii și a patriei sale.

E bună întocmirea, de a avé unele zile preste an cari ne atrag atențiunea la cele dedicate de istorie binefăcătorilor noștri căci cu cât iai mai des notița de faptele de model săvârșite, cu atât se nizuiești mai mult să le imitezi.

Zilele de 16 Iunie și de 30 Noemvrie reîmpropătează românului ortodocs viața, faptele și meritele lui Șaguna. E laudabil a vedé pe români sêrbând zilele aceste, căci e semn, că se nizuiesc a imita pe cel neuitat.

În comuna Făgăraș de doi ani încoace ziua de 30 Noemvrie s'a serbat — după puțință — într'un mod cât se poate mai solemn. Încă de timpuriu copiii și copilele de școală, — mai ales cei din „școala de repetiție“ au fost instruiți în diferite cântări corale și declamațiuni. „Siliți copii că ziua marelui Andreiu se apropie!“ era parola de zi. Frageții copii se străduiau, căci ei cunosc pe marele bărbat încă de mai înainte din instrucțiunea primită în școală. Modeste pregătiri se înșir într'un program, care se completează și prin materii dezvoltate de învățătorii din loc și de Daniil Gabor, învățătoriu și dirigent la școala granițierască din Voila. Acest brav învățătoriu în puținul timp disponibil a compus o disertațiune cu titlul: „O privire preste „țeara Oltului“ începénd din secolul XI până în prezent“, care a contribuit mult la reușirea serbarei. Programa se împarte publicului inteligent din Făgăraș conform căreia la oara 7 din preseara zilei de 30 Noemvrie — acela se și prezintă într'un număr foarte frumos în sala decorată a edificiului școlar. Serbarea se începă, și la 10 oare se fini. Fie care din cei prezenți se întorc apoi la ale lor cu un suvenir neșters al acestei serbări naționale, meditând și reînprospetând faptele marelui bărbat.

Oferte mărinimoase în folosul școlii au încurs cu aceasta ocaziune dela următorii p. t. Domni și Doamne:

Reverendisimul domn Petru Popescu 2 fl. D-na Maria Muntean 40 cr. Domnul Ioan Aron 40 cr., I. Pop 20 cr., Grigoriu Făgărașan 2 fl., Ioan Florea 50 cr. Toma Cip 1 fl. Ioan Ciora 1 fl. Necolae Ețveș 50 cr. Ioan Nicodinescu 60 cr., Constandin Pop 60 cr. Georgiu Aiser 1 fl., Georgiu Nicodinescu 50 cr., N. Cip. 2 fl., Georgiu Negrea 1 fl., Alecsandru Cepeș 1 fl., Nicolae Toma 1 fl., Ioan Turcu 1 fl., Dr. Stefan Pop 1 fl., Negrilă, pretore 1 fl., Laurian Negre 1 fl., Georgiu Borza 1 fl. Dănilă Șerban 1 fl., Aurel Negruț 1 fl., Ioan Dejenar 50 cr., Ioan Hann 1 fl., Pandrea, notar 1 fl., Georgiu Comaniciu 1 fl., Vasiliu Dengel 50 cr., Jovian Stoica de Vist 1 fl., — Suma 27 fl. 70 cr. Estragénd erogatele de 9 fl.

rămân în folosul scoalei 18 fl. 70 cr. v. a. — puțin dar mai bun ca nimic. —

Tuturor acestor marinimoși contribuenți, cari au întins ajutor material miseriei scoalei gr. or. din Făgăraș, li se aduce profundă mulțămire. —
Făgăraș, 9 Februarie 1883 N. A.

De pe câmpul pâinei, 11 Ianuarie 1883). În fine și pe acest câmp, al cărui nume, când îl rostim, ne vine în minte luptele glorioase ale bunilor noștri strămoși, începe a străluci o rază de lumină. Să sperăm că aceasta e raza dulcii aurore, care în curând se alunge întunerecul în care am orbecat de atâta timp!

Inteligența română din Orăștie și giur ținut Sâmbăta în 8 l. c. o consultare asupra înființării unei casine. Ideea fu îmbrățișată cu entuziasm, unanimitate de cei prezenți și cu nemărginită bucurie auzim, că și cei cari nu putură lua parte la conferință, o salutară cu însuflețire generală.

Se alege un comitet de 7 membri pentru compunerea statutelor, cu însărcinarea a stăruii, ca casina română cât se, poate mai curând să intre în viață.

La conferință vedurăm inteligenți români din toate clasele: orașeni și săteni. Oraștienii fură însă proporționalmente slab reprezentați. N'a fost de față nimenea din comunele: Vinerea, Balomir, Șibot, Binținți, Turdaș și unele comune de câmp Streiu, ceea ce se ascrie împregiurării, că avisul de convocare poate n'a circulat prin aceste comune.

Scopul casinei române: răspândirea culturii populare și consolidare în viața socială. Acest scop e dar aceeași, spre ajungerea căruia e deobligat a lucra — conform misiunii sale — ori care preot ori care învățător, notar comunal, avocat etc., cu un cuvânt ori care cetățean inteligent, care posedă o conștiință curată, o inimă simțitoare și căruia i zace la inimă a corespunde pe deplin chemării sale. În casina română, prin cetire prin participarea la ședințe publice, prin dese întâlniri unul cu altul, prin convorbiri, prin sfaturi reciproce, neînprospătăm și lărgim cunoștințele, ne vom nutri spiritualmente mai întâiu noi și prin noi poporul, în mijlocul căruia trăim și care așteaptă dela noi mare și multă îndurare.

Casina română mai are și frumoasa problemă, a stérpi de pe acest câmp cu toate mijloacele morale posibile, — earba cea rea a discordiei, care ne copleşe atât de cumplit de un timp încoace, răspândind otravă în corpul nostru comun. Sperăm dară, că nimenea nu va întârzi a alerga cu un suflet și cu o inimă să pună umărul la ridicarea petrei fundamentale a unui atât de mare edificiu național!

Aflăm cu bucurie, că comitetul și-a început numai decât lucrările, că proiectul de statute e deja gata și spre desbaterea aceluia se va concherna ședința generală pe Sâmbăta în 22 l. c.

Românul, când se apucă, de un lucru își face cruce și apoi ȳice: Doamne ajută! — Să ȳicem și acum: Dumneȳeule bune și etern al patriei noastre! Privesce din înălțime la acești fii ai ței, espuși de atâta timp vitregităȳilor sorte!

Primesce-i sub scutul țeu celsânt părintesc; lumineȳă-i cu lumina ta cea adevărată; inspirăle țaria virtuții strămoșesci și i condu cu mânia ta cea tare și cu brațul țeu cel înalt la limanul mântuirii! *)

*) Onoratele redacțiuni a ȳiarelor „Observatoriul“ și „Gazeta Transilvaniei“ sunt rugate a reproduce această corespondența. Red.

Varietăți.

* (Audiența) Cetim în „D. Ztg.“ din Viena că Maj. Sa împăratul și regele a primit Vineri la audiența pe superintendentul din Sibiu Dr. G. D. Teutsch.

* Regele României se află pe deplin însănătoșat, a primit dela Imperatul Austriei și rege al Ungariei o scrisoare, prin care-i face cunoscut că A. S. S. Archiducesa Isabela, soția Archiducelui Frideric a născut o fată.

* (Tineri bătrâni.) Din Sighișoara ni se scrie, că Părintele Protopop emeritat Z. Boiu sen. și soția sa Ioana născ. Pălușan serbară la 8/20 Februarie a. c. aniversarea 60 a căsătoriei Dlor.

Iubilarii sunt: densusul de 83, densus 77 ani, erau încungiuirați la această rară festivitate de 5 copii (2 fii și 3 fice) 14 nepoți și 8 strănepoți, și se află încă în raport cu adunca etate în bună stare trupească și sufletească.

* (Himen.) D. Nicolae Dușoiu comerciant și Dșoara Maria I. B. Pop au serbat Duminecă cununia ddlor în biserica Stei Treime din cetatea Brașovului. — D. Nicolau Cristea, teolog din Moșna și domnișoara Victoria Laslău (ficia O. D. paroch gr. or. Moise Laslău) din Feneș vor serba cununia Duminecă în 20 Februarie st. v. în biserica gr. or. diu Feneș.

* (Bal.) Casina din Săliște va arangia în 3 Martie 1883 st. n. la 1/2 8 oare seara bal în „Hotelul național“ Prețul intrării 1 fl. v. a.

Venitul curat e destinat în favorul fondului casinei române din loc.

* (Bal.) „Junimea română“ din Siria și Păncota arangiază „Bal român“ în Pancota în sala Hotelului „Crucea albă“, Joi la 17 Febr. (1 Martie) 1883 seara la 8 oare. Venitul este destinat pentru fondul Bisericii gr. orient. din Siria și pentru ce se va edifica pentru fondul scolar gr. ort. din Păncota. Bilete de intrare: Pentru familie 2 fl. ear' pentru persoană 1 fl. v. a.

* (Așa se fie?) Cu stampila postei din Gurghiu ne vine o carte de corespondență subscrisă „Argus.“ În cartea aceasta cetim că dela 3 Februarie st. n. a c. scoala confesională gr. or. din Urșiu de sus este prefăcută în școală comunală. Cerem informațiune dela cei competenți, dacă este adevărat și dacă e adevărat, cum s'a întâmplat ca școala confesională să treacă în mâinile comunei politice?

* (De ce mijloace dispun ȳiarele mari) Dintr'un articol a ȳiarului „Morgen Post“ aflăm că „Neue freie Presse“ dispune de un capital de acții de 1,600,000 fl.; „Tagblatt și „Vorstadt-Zeitung“ de un capital de acții de 2,900,000 fl.; „Fremdenblatt“ de un capital de acții de 2,700,000 fl.

* (Mișcări la granița.) Sântem informați, scrie „Resb.“, că toate satele din împregiurul Brașovului au primit un ordin dela guvernul austro-ungar, relativ la culturile militare. Fie-care casă e obligată a primi până la patru ostași în cuartir, sau 2000 de oameni de fie-care, trei sate. Ordinul în cestiune se raportează la o apropiată mobidiare de trupe.

Această măsură poate să fie negreșit o simplă demonstrație din partea Austro Ungariei, ca să ne sperie pe noi. În ori ce cas, e bine ca guvernul nostru să ia aminte. Noi n'avem nici o scire despre ordinul amintit de „Resboiul“.

* (Emigranți desamăgiți.) Cinci familii dela Finsterau din Bavaria au emigrat înainte cu câteva săptămâni în Erțegovina pentru că credeau că

acolo vor găsi un mod de viață mai înlesnită, ca în patria lor orginală. După cum se scrie din München la „D. Ztg“, una din familiile aceste, de șapte capete de mare s'a și întors înapoi și descriu în colorile cele mai posomorite împegiurările din Erțegovina, sfătuind pe ori și cine se nu emigreze acolo.

* (Tragerea loteriei triestine) s'a sfârșit numai Sâmbăta. Suma de 50,000 a câștigat-o fondul espoșiunii.

* (Erori de tipariu.) În articolii despre „Alegerea de protopresbiter în Oravița“ publicați în Nrii 15. 16. și 17. ai jurnalului nostru s'au strecorat mai multe erori de tipariu, din cari unele alterează înțelesul, deci pe cei ce se interesează de densusii, îi rugăm să-i coregă astfelii:

1. În Nrul 15. pag. 58. coloana a doua alinea 17. la început, în loc de cuvântul „Însă“ să se cetească „Față“.
2. Pe coloana 3. alinea 2. șirul 1. după cuvântul „reflectat“ să se pună „pe“.
3. Tot pe aceea coloană, alinea 3. șirul 3. în loc de „8“ să se pună „3“.
4. Tot aci, alinea 5. șirul 7. în loc de „comisiunile“ să se pună „comisariul“.
5. Tot aci, alinea 8. șirul 7. în loc de „lipse“ să se cetească „liste“.
6. Pe pagina 59. șirul 1. în loc de „efactitate“ să se cetească „esactitate“.
7. În Nrul 17. pag. 66. coloana 1. alinea 2. a art. în loc de cuvântul prim „Trebue“ să se cetească „Trebuie“.
8. Tot aci, alinea ultimă, șirul 3. în loc de „efectiv“ — „esecutiv“, ear' în șirul 5. în loc de „atitudine“ — „latitudine“.
9. Pe coloana 2. alinea 3 șirul 5. în loc de „amicăla“ — „animată“.
10. În alinea 4. șirul 11. după „de“ să se pună „a“.
11. Pe coloana 3. alinea 8. șirul 8. în loc de „amăna“ — „amăne“.
12. În alinea 12. șirul ultim, în loc de „curent“ — „recerut“.
13. Pe pagina 67. coloana 1. alinea 7. șirul 3. în loc de „esoperarea“ — „cooperarea“.
14. În alinea ultimă, șirul 1. în loc de „puncte“ — „fapte“.

Loterie.

Sâmbăta 24 Februarie n. 1883.

Timișoara:	26	1	23	45	88
Viena:	59	76	88	87	63

Bursa de Viena și Pesta.

Din 24 Februarie n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.50	119.75
Renta de aur ung. de 4%	88.55	88.50
R-nta ung. de hârtie	86.80	86.80
Imprumutul drumurilor de fer ung.	135.—	135.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung.	90.25	90.25
Sorți de stat dela 1860	110.—	110.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	94.75	94.75
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	98.75	98.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	97.—	96.75
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	98.—	97.75
Obligațiuni urbariale temeșane de		96.75
Obligațiuni urb. temeș. cea ulă sorțire	96.70	
Obligațiuni urbariale transilvane	97.75	96.75
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	99.—	97.50
Obligațiuni ung. de rescumpărarea ȳecimei de vin	96.65	
Sorți ungarești cu premii	117.50	99.—
Datorie de stat austriacă în hârtie	109.70	118.—
Datorie de stat austr. în argint	78.20	110.—
Renta de aur austriacă	97.45	73.30
Sorți de regularea Tisei	130.—	97.75
Acțiuni de bancă austro-ung.	829.—	828.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	309.—	308.75
Acțiuni de credit austr.	304.30	204.90
London (pe polița de trei luni)	119.70	119.70
Strisuri fonciari ale institutului „Albina“	100.30	100.30
Galbin	5.65	5.63
Napoleon	9.49	9.49
100 marce nemșeci	58.50	58.55

se vadă că a parcurs 4 clase normale și pricepe încâtva limba maghiară sau cea germană.

3. Revers dela părinți sau dela Tutorii copilului, că vor a lăsa copilul să învețe meseria pentru care a concurs.

4. Un exemplar din contractul încheiat cu ve un măestru din Brașov pentru vre una din meseriile de mai sus, din care să se vadă că copilul se află la meserie de cel puțin o lună de ȳile.

Brașov 8/20 Februarie 1883.

Comitetul Asoc. pentru spriginirea învățaceilor și sodalilor români meseriași.

B. Baiulescu, Dr. I. Bozocan, președ. not.

Nr. 9

[355] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea vacantei parochii de a III-ea clasă Ludesci cu filia Costesci, protopresbiterul Orăștiei se scrie concurs cu termin de 30 ȳile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt:

1. Dela 80 familii câte una ferdelă veche de cucuruz sfârmat și câte o ȳi de lucru.

2. 2 fenațe în cimiteriu de 2 care de fên.

3. Venitele stolare.

4. Lemne pentru toc din pădurea comunei.

Dela filia Costesti:

5. Dela 70 familii câte una fer-

dela veche de cucuruz sfârmat, și câte o ȳi de lucru.

6. 2 fenațe de 3 care de fên în cimiteriu.

7 Venitul stolar.

Toate acestea aduc un venit anual aprocsimativ de 332 fl. v. a.

Cei ce voese a concura la această parochie sânt poftiți să-și aștearnă suplicele lor instruite în sensul Statutului Organic și al Regulamentului congresual pentru parochii cu documentele necesare, la Oficiul protopresbiteral al Orăștiei în terminul sus arătat. Orăștie 16 Ianuarie 1883.

În conțelegere cu respectivul comitet parochial.

Nicolau Popoviciu m. p., protopresbiter.